

Posudek bakalářské práce

Peter Rajko: Maďarská menšina v Československu 1945-1948

Bylo-li téma postavení maďarské menšiny na Slovensku po roce 1945, respektive její diskriminace, v česko(slovenské) oficiální historiografii do roku 1990 více méně tabuizováno, v uplynulém téměř dvacetiletí historická věda, především slovenská a maďarská, tento dluh beze sporu splatila. Byl proveden podrobný archivní výzkum a na jeho základě vypracována řada analytických i srovnávacích prací. Z tohoto hlediska bakalářská práce Petera Rajka nepřináší žádné nové, dosud neuveřejněné poznatky, přesto však je poctivým pokusem vyrovnat se s tématem a přinést i vlastní pohled.

Práce je dobře strukturována do logických celků; opírá se o znalost zásadních studií věnovaných tomuto tématu, jejichž přehled s vlastním kritickým hodnocením autora tvoří úvodní část. Centrum pozornosti je pak věnováno třem základním problémům – nucenému přesídlování Maďarů žijících na Slovensku do Čech, výměně obyvatelstva, realizované na základě československo-maďarské smlouvy z února 1946 a tzv. reslovakizaci, ještě předtím však autor považoval za nezbytné zmínit zahraničněpolitické souvislosti postavení maďarské menšiny na Slovensku. Práce je doplněna nezbytným úvodem, závěrem a solidním seznamem použité literatury.

Výklad jednotlivých tematických okruhů je jasný a přehledný, postihuje podstatná fakta. Plusem je i to, že autor věnuje pozornost tomu, jak se problémy vnitřní i zahraniční politiky Maďarska promítaly do postavení maďarské menšiny na Slovensku. Zároveň se snaží dodržovat to, co si v úvodu předsevzal, tj. „popsat osud Maďarů v Československu objektivně a nestranně“. Přesto však citová zainteresovanost autora je dobře patrná, projevuje se ale nikoli při popisu jednotlivých událostí, ale především v úvodu a závěru, kde současně prezentuje svoje vlastní názory na tak diskutované otázky jako je záležitost územní autonomie pro maďarskou menšinu, problém kolektivní viny a vyřešení slovensko-maďarského (maďarsko-slovenského) vztahu na základě vzájemného smíření a odpuštění.

Jakkoli je vlastní text bakalářské práce útlý, necelých třicet stran, svou hutností a vystižením merita věci by mohl sloužit jako učební text – úvod do problému.

Výhrady – pařížská mírová konference se konala v roce 1946 a nikoli 1947 – to ale mohl být jen překlep.

- k otázce vysídlení maďarských Němců: jejich odsun nepřikázala Spojenecká kontrolní komise v Maďarsku, rozhodnutí padlo v Postupimi, Spojenecká kontrolní komise měla na starosti realizaci vysídlení. Jednotlivé politické strany v Maďarsku se stavěly k vysídlené maďarských Němců různě – komunisté a Národní rolnická strana byli vehementně pro vysídlení, sociální demokracie proti, malorolníci nejprve pro a pak svůj postoj zmírnili.

Bakalářská práce Petera Rajka splňuje podle mého názoru všechny požadavky na ni kladené. Hodnotím ji známkou: **výborně**.

Praha, 9. června 2008

